

Evenimente TI România

Anticorupția în România

Anticorupția în lume

**principii
în
afaceri****TRANSPARENCY
INTERNATIONAL****DE CE?**

- Pentru că reputația unei companii care pune preț pe etică crește șansele de a deveni furnizor pentru multinaționale și facilitează accesul la piețele internaționale
- Pentru că recunoașterea integrității vă va crește șansele de a accede la contracte publice
- Pentru că aplicând un program de integritate afacerea și asociații dumneavoastră vor fi mai bine protejați împotriva pierderilor de licențe sau amenzilor
- Pentru că, în cazul în care doriți să vindeți afacerea, o reputație bună o va face mai atractivă
- Pentru că o companie cu standarde de etică este un loc atractiv de muncă și va încuraja relațiile bune între angajați, generând un moral crescut
- Pentru că facerea dumneavoastră va fi mai atractivă pentru organizațiile financiare
- Pentru că dumneavoastră, și nu un plătitor sau un primitor de mită, veți avea controlul afacerii. Veți economisi banii care s-ar duce în direcția șpăgilor, atențiilor sau a altor asemenea stimulente

Evenimente TI România**Indicele de Percepție a Corupției: Pași mărunți în combaterea corupției din România**

Indicele de percepție a corupției a fost lansat anul acesta pe 23 septembrie la Humboldt-Viadrina Governance Center, Berlin. Transparency International România a marcat lansarea Indicelui la nivel național printr-o conferință de presă care s-a desfășurat concomitent cu evenimentul de la Berlin.

Conform IPC 2008, România obține 3,8 puncte din 10, punctaj cu o zecime superior celui din anul precedent. Astfel, România urcă în clasamentul statelor membre ale Uniunii Europene, ocupând anul acesta penultima poziție, locul codaș revenind Bulgariei, care înregistrează o scădere de 0,5 puncte față de 2007.

Între elementele pozitive care au condus la creșterea indicelui amintim informatizarea administrației în diferite ramuri și reducerea contactului direct între funcționari și beneficiarii serviciilor publice. Aceste politici reduc vulnerabilitățile și cresc gradul de obiectivitate a procedurilor administrative.

În 1997 România înregistra un scor de 3,4 puncte, iar în 2008 scorul este de 3,8. Această diferență de 0,4 acumulată în ultimii 10 ani (cu fluctuațiile înregistrate pe parcurs) arată că diferitele guvernări au utilizat strategiile și măsurile anticorupției ca armă politică sau instrument de imagine și s-au axat mai puțin pe măsuri tehnice coerente care să își arate rezultatele promise, la nivelul sistemului sau al cetățeanului.

Așadar, Transparency International România apreciază că, deși aparent îmbucurătoare, această creștere este insuficientă și nesemnificativă pentru a asigura competitivitatea în cadrul Uniunii Europene, având în vedere că media celorlalte state membre este de 6,62. Pentru a asigura sustenabilitatea acestui Indice și pentru a spori credibilitatea reformelor anticorupție în fața investitorilor străini, dar și a cetățenilor români, este necesară implementarea concretă a măsurilor luate în plan legislativ, atât la nivel instituțional, cât și din punctul de vedere al creării unor modele de bune practici.

Administrația publică locală neglijează instrumente de combatere a corupției

Pe 25 septembrie a avut loc lansarea raportului de monitorizare ce vizează *implementarea dispozițiilor privind protecția avertizorilor de integritate la nivelul administrației publice locale*. Tema avertizării în interes public, a fost una îndelung susținută de TI-România, Legea protecției avertizorilor de integritate fiind adoptată tocmai ca urmare a eforturilor de advocacy ale organizației.

Din studiul întocmit de TI-România reiese faptul că prefecturile, consiliile județene sau primăriile municipiilor reședință de județ avansează foarte lent în procesul de implementare a Legii Protecției Avertizorilor de Integritate. Deși legea a intrat în vigoare în anul 2004, puține au fost instituțiile care și-au armonizat regulamentele de ordine interioară cu prevederile legii, atribuțiile consilierilor de etică rareori reflectă cerințele legale stabilite în Codul de conduită a funcționarilor publici, iar numărul scăzut de avertizări în interes public făcute din anul 2005 până în prezent ilustrează în mod vădit slaba promovare a instrumentului de avertizare în interes public în rândul personalului încadrat administrației publice locale.

Evenimentul a beneficiat de acoperire mediatică foarte bună, reușind să acopere toate canalele de difuzare a informației – presa scrisă, televiziune și radio.

Avertizare în interes public înseamnă sesizarea făcută cu bună-credință cu privire la orice faptă care presupune o încălcare a legii, a deontologiei profesionale sau a principiilor bune administrări, eficienței, eficacității, economicității și transparenței. În același timp avertizorul de integritate este persoana încadrată instituțiilor publice care face susmenționatele sesizări.

TI România introduce tema Fondurilor Structurale pe agenda dezbaterilor publice

Transparency International România a organizat pe 18 septembrie 2008, dezbateri publice „Integritatea gestionării fondurilor structurale”, în cadrul căreia au fost analizate rezultatele obținute în cadrul monitorizării pilot, derulate în perioada mai-august 2008, în cele opt Regiuni de Dezvoltare. Dezbaterile a fost organizată în contextul finalizării proiectului PHARE Societatea Civilă 2005 *Crearea unei rețele naționale de ONG-uri cu scopul monitorizării integrității utilizării fondurilor structurale în România*.

Scopul acestei dezbateri a fost de a identifica principalele vulnerabilități ale sistemului actual de utilizare a fondurilor structurale, dar și a soluțiilor de bună practică existente. Rezultatele dezbaterii publice au servit la fundamentarea propunerii de politică publică și de strategie în vederea asigurării integrității folosirii fondurilor structurale în România.

Dezbaterea publică a urmărit asigurarea unui cadru de implementare la îndemâna tuturor și a unei platforme de cooperare între ONG-uri, beneficiarii fondurilor comunitare, Autorități de Management și Organisme Intermediare, pornind de la vulnerabilitățile identificate în perioada de monitorizare, precum și de la perspectivele autorităților care gestionează fondurile structurale.

Concluziile dezbaterii publice au subliniat stadiul incipient în care se află cea mai mare parte a Programelor Operaționale, în ceea ce privește lansarea axelor prioritare. Procesul de monitorizare a oferit o imagine generală legată de nivelul de pregătire al autorităților la nivel local și central în procesul de administrare a fondurilor structurale. Materialele care au constituit suportul discuției publice, sunt *Raportul de Monitorizare a gestiunii Fondurilor Structurale în România*, care cuprinde concluziile monitorizării la nivelul fiecărei regiuni de dezvoltare, și *Propunerea de politici publice și strategii în vederea creșterii integrității folosirii fondurilor structurale în România*, ce conține un set de măsuri și recomandări de remediere a vulnerabilităților identificate în perioada monitorizării.

La eveniment au participat reprezentanți ai autorităților cu rol de management și coordonare a Programelor Operaționale, ai autorităților publice locale în calitate de beneficiari ai acestor finanțări, precum și ai societății civile implicate în monitorizarea și promovarea integrității utilizării fondurilor structurale.

Deficiențe de transparență în gestiunea fondurilor structurale

Transparency International România a lansat, pe 29 septembrie 2008, în cadrul unei conferințe de presă, *Raportul de Monitorizare a gestiunii fondurilor structurale în România și Ghidul de Integritate în execuția contractelor derulate cu fonduri europene*. Conferința de presă a încheiat proiectul Crearea unei rețele naționale d ONG-uri cu scopul monitorizării utilizării integrității fondurilor structurale în România, finanțat prin PHARE Societatea Civilă 2005.

Au fost prezentate concluziile monitorizării efectuate în intervalul mai 2008 – august 2008, de către rețeaua de monitori constituită în cadrul proiectului, cercetarea fiind derulată la nivelul celor 8 regiuni de dezvoltare. Concluziile raportului vizează stadiul de pregătire al autorităților la nivel central și local, în gestionarea în condiții de integritate și transparență a fondurilor structurale, constatându-se adesea eforturile aproape inexistente ale autorităților locale în calitate de beneficiari, în a pune la dispoziții informații legate de proiectele de dezvoltare ale comunităților lor, procedurile birocratice complexe, procesul închis în care se desfășoară evaluarea și selecția proiectelor și nerespectarea principiului parteneriatului. În cadrul evenimentului, coordonatorii locali din cadrul proiectului au punctat concluziile specifice pe regiunile de dezvoltare monitorizate.

Ghidul de Integritate în execuția contractelor derulate cu fonduri europene a fost elaborat așadar ca răspuns la nevoile identificate prin Raportul de monitorizare și abordează importanța fondurilor structurale și de coeziune pentru dezvoltarea socio-economică a României, subliniind, în acest context, necesitatea asigurării unei gestionări corecte și eficiente - atât din perspectiva autorităților publice care coordonează administrarea acestor resurse financiare, cât și din perspectiva beneficiarilor propriu-ziși ai acestor fonduri.

TI România premiat

În urma înscrierii la cea de-a șasea ediție a Romanian PR Award cu două dintre campaniile de informare realizate în anul precedent – Campania națională anticorupție și Asistență judiciară gratuită – Transparency International România face parte dintre câștigătorii de anul acesta, obținând premiul *Silver Award for Excellence* în cadrul categoriei „Organizații non-guvernamentale. Societate civilă”.

Categoria a inclus campanii de comunicare realizate de către organizații non-guvernamentale în orice domeniu de interes social și civic: de la drepturile omului, educație civică și buna funcționare a democrației până la învățământ și cercetare, cultură, parteneriate public-privat pentru programe de sustenabilitate, sănătate publică, mediu, nevoi comunitare.

Premiul a fost primit pentru Campania națională anticorupție, proiect realizat în parteneriat cu Fundația Concept și Rambøll Management.

Programe de instruire TI România

Buna Guvernare 2008 Ca răspuns la necesitatea de adaptare a sistemului de formare a personalului din sectorul public la standardele europene, Transparency International Romania a derulat Ediția a IV-a a Programului de formare profesională continuă Buna Guvernare 2008.

La primele trei ediții ale programului, în cadrul celor 21 de module desfășurate, au participat peste 1000 de funcționari publici din aparatul de lucru al Parlamentului României, diverse ministere, agenții, și structuri desconcentrate.

Programul și-a menținut și la această ediție structura inițială modulară și alinierea la standardele de formare în administrația publică în acord cu Strategia Națională de Formare Profesională Continuă 2005 – 2010. Programul a conținut un pachet integrat de 7 tematici ce acoperă principalele domenii de interes din cadrul unei instituții publice: integritate publică și legalitate, scrierea de proiecte cu finanțare prin instrumente structurale, leadership și abilități manageriale, comunicare organizațională și relații publice, legalitate și eficacitate în activitatea instituțiilor publice, elaborarea și implementarea politicilor publice și tehnici de control managerial și audit intern.

Cele 7 module coordonate de departamentul de training al TI-România, au asigurat formarea unei viziuni obiective de ansamblu asupra specificului sistemului administrației publice

românești, identificarea corelațiilor între domeniile de interes și a măsurilor punctuale necesare în vederea alinierii calității serviciilor publice la standardele europene.

Avertizori de integritate În cadrul proiectului Creșterea capacității societății civile de a promova integritatea publică la nivelul administrației publice locale TI România a derulat o serie de sesiuni de formare ținute de 8 coordonatori locali pentru a realiza sesiuni de formare pe tema avertizorilor de integritate și pentru a aplica dispozițiile legale referitoare la rolul societății civile în procesul avertizării în interes public.

Proiectul dorește sporirea încrederii în instrumentul avertizării de integritate, introdus prin Legea nr. 571/2004, și a atenției membrilor societății civile asupra cazurilor de avertizare. Se adresează organizațiilor societății civile, personalului din autoritățile și instituțiile publice locale, asociațiilor profesionale, sindicatelor și mass-mediei locale.

Anticorupția în România

Strategia Națională Anticorupție în Administrația Publică Locală pentru perioada 2008-2010

Guvernul a aprobat pe 4 iunie 2008 Strategia Națională Anticorupție în Administrația Publică Locală pentru perioada 2008-2010 precum și planurile de acțiune menite să apropie administrația de cetățean și să reducă vulnerabilitatea la corupție în sectoarele percepute de public ca fiind sensibile din sfera ordinii publice, sănătății, educației, administrației fiscale și locale.

TI România a reacționat prompt la aflarea veștii, apreciind eforturile Guvernului de a elabora o asemenea strategie mai ales în condițiile în care de la expirarea SNA II la sfârșitul lui 2007, României i-a lipsit o nouă strategie, dar și să tragă câteva semnale de alarmă. În primul rând se așteaptă de la Statul român ca implementarea și monitorizarea acțiunilor propuse să fie tratate cu maximă seriozitate și responsabilitate. Este evident faptul că simpla adoptare a unei strategii este insuficientă suficientă pentru reducerea corupției și pentru îndeplinirea angajamentelor asumate. De aceea, numai prin rezultate palpabile se va putea efectiv măsura gradul de succes a implementării strategiei.

În plus, prevederile documentului ar trebui extinse astfel încât să cuprindă și alte domenii vulnerabile precum justiția, mediul de afaceri, finanțarea partidelor politice, sau utilizarea fondurilor structurale. De asemenea, se apreciază ca gravă adoptarea târzie a strategiei, motiv în urma căruia s-a produs un decalaj între elaborarea și adoptarea SNA III. În urma acestor considerente perioada care ar trebui să se aibă în vedere este 2009-2012, și nu 2008-2011.

Reacții TI România

Deși pe perioada verii activitatea din instituțiile publice cunoaște o vizibilă scădere, TI România și-a exercitat în continuare atribuțiile de câine de pază al democrației românești.

Unul dintre primele puncte pe agendă a constatat în trimiterea Agenției pentru Strategii Guvernamentale, la solicitarea acesteia din urmă, a unor recomandări și comentarii pe marginea unei inițiative legislative cu privire la problema costurilor de copiere ale documentelor. Reglementarea adusă prin intermediul acestui proiect de act normativ va contribui la încurajarea transparenței și libertății accesului la informațiile publice, iar contribuția TI România va ajuta la eliminarea oricărui interpretări abuzive ale legii.

Întărirea capacității CSM de îndeplinire a responsabilităților. Pe aceeași linie, Consiliul Superior al Magistraturii a reacționat ca efect al concluziilor reieșite din Raportul Comisiei Europene și a decis remedierea deficiențelor sesizate în raport solicitând cu acest prilej TI-România propuneri și observații pe marginea deficiențelor susmenționate. Astfel, a fost formulat un set exhaustiv de măsuri menite să răspundă obiectivului de îmbunătățire a activității Consiliului Superior al Magistraturii în exercitarea atribuțiilor sale legale și în procesul de reformare a sistemului judiciar. Printre recomandări menționăm aici unificarea practicii judiciare, modificări la statutul procurorilor, reglementări cu privire la funcționarea instanțelor sau recomandări cu privire la politica resurselor umane. În plus, este nevoie de întărirea capacității Consiliului de a își îndeplini responsabilitățile, factorii cheie în această privință fiind creșterea transparenței, îmbunătățirea activității jurisdicționale sau asigurarea independenței magistraților.

Rolul avizării urmării penale de către Parlament. Un alt eveniment marcant al verii a fost dispunerea neînceperii urmării penale a foști ministri care au calitatea de deputați și sunt suspectați sau cercetați pentru acte de corupție. TI România s-a văzut nevoit să reacționeze în două rânduri în această privință. Într-o primă instanță, în luna iunie, a fost vorba de maniera intrigantă în care Comisia Juridică a Camerei Deputaților a ales să aplice dispozițiile constituționale cu privire la aspectul susmenționat, și să respecte principiul separației puterilor în stat. Motivarea deciziei de a nu aviza începerea urmării penale a fostului prim-ministru și actual deputat, în urma unor vicii de procedură legate de sesizarea Camerei, contravine scopului declarat al imunității parlamentare și este neconstituțională. Trebuie avut în vedere că rolul avizării începerii urmării penale de către Camerele Parlamentului este doar acela de a oferi protecție membrilor Parlamentului față de posibile anchetări abuzive. Mai mult, TI România s-a raliat coaliției ONG-urilor ce au protestat împotriva votului majorității deputaților în sesiunea extraordinară din 13 august 2008 în cazurile Năstase și Mitrea, deoarece în acest fel, se dă o lovitură dură separației puterilor în stat și independenței justiției. În același context societatea civilă din România a ținut să își arate indignarea față de decizia de schimbare din funcție a șefului Direcției Naționale Anticorupție.

Acuzații de fraudă și corupție în educație. Derapajele sonore din această vară nu s-au înregistrat numai la nivelul clasei politice sau în justiție ci și în domeniul educației. În această privință TI România reacționând la acuzațiile de corupție și de fraudare formulate cu privire la modul în care s-a desfășurat examenul bacalaureat din acest an. Acestea sunt în mod evident deosebit de grave și pot indica faptul că în sistemul de învățământ nu au existat demersuri reale pentru limitarea lor și combaterea corupției, de vreme ce situații similare se perpetuează de la an la an. Mai mult, trebuie ținut cont de faptul că profesorii care au făcut parte din comisiile de evaluare sau de supraveghere și care au sesizat posibilele fraude sunt avertizori de integritate și se bucură de prezumția de bună-credință și de protecția oferită de Legea Avertizorilor de Integritate, demers legislativ rezultat din acțiunile de advocacy ale TI România.

Raportul de monitorizare CE. În același timp, probabil cel mai vibrant eveniment al verii pe tema corupției a fost lansarea Raportului de Monitorizare al Comisiei Europene pentru România și Bulgaria. Acesta s-a arătat deosebit de sever cu privire la Bulgaria care a fost sancționată financiar în raport cu comentariile privitoare la România deși spre exemplu Indicele de Percepție al Corupției plasează ambele țări în aceeași categorie în ceea ce privește modul de manifestare a corupției. În această direcție Secretariatul Transparency International a adoptat o linie fermă și a semnalat disproporționalitatea în atitudinea Comisiei față de cele două țări.

TI România a reacționat prompt la publicarea raportului și a atras atenția că amânarea activării clauzei de salvagardare și lipsa sancțiunilor financiare nu exonerează România de îndeplinirea obligațiilor asumate cu ocazia aderării la UE, cu atât mai mult cu cât Mecanismul de Cooperare și Verificare urmează să fie menținut pentru încă 1 an.

În plus, se notează referirile în presa internațională cu privire la poziția TI România față de concluziile Raportului cât și acoperirea mediatică de care s-a bucurat comunicatul organizației în presa națională, menționând aici interesul Financial Times sau Associated Press.

Anticorupția în lume

Conferința Internațională Anticorupție 2008

A 13-a ediție a Conferinței Internaționale Anticorupție va avea loc la Atena, în perioada 30 octombrie – 2 noiembrie 2008, fiind organizată de guvernul Greciei, Secretariatul Transparency International și Transparency International Grecia.

Seria biennială de Conferințe Internaționale Anticorupție, începută în 1983, a devenit, de-a lungul timpului, forumul intențional principal pentru toți cei care se dedică luptei împotriva corupției. Tema ediției din acest an este „Transparența la nivel global: luptând împotriva corupției pentru un viitor sustenabil”, concentrându-se pe rolul transparenței și răspunderii în ceea ce privește securitatea, schimbările climatice, globalizarea ori exploatarea și administrarea resurselor naturale.

Atrăgând aproape 1500 de participanți – reprezentanți ai societății civile, guverne, precum și ai sectorului privat din întreaga lume, dezbaterile Conferinței Internaționale Anticorupție au menirea de a găsi soluții pentru combaterea corupției și limitarea efectelor acesteia, trasând agenda mișcării anticorupție pentru anii următori.

Tematicile ce se regăsesc pe agenda dezbaterilor și workshop-urilor Conferinței de anul acesta se grupează în 4 categorii, și anume: pace și securitate, corupția care afectează domeniul resurselor naturale și sectorul energetic, schimbările climatice și globalizarea sustenabilă.

Indicele de Percepție a Corupției 2008

IPC reprezintă un indice compozit, bazat pe sondaje și opinii ale experților, care măsoară nivelul perceput al corupției din sectorul public din 180 de state și teritorii pe o scară de la 0 (foarte corupt) la 10 (foarte curat). Lansarea ediției pe 2008 a Indicelui a avut loc la Berlin, pe 23 septembrie, în cadrul unei conferințe de presă la care au participat Huguette Labelle, președinte al Consiliului Director al Transparency International și Sylvia Schenk, președinte al Transparency Germania.

Conform datelor din anul acesta, Danemarca, Noua Zeelandă și Suedia își împart cel mai mare scor, de 9,3, fiind urmate îndeaproape de Singapore cu 9,2 puncte, în timp ce în partea de jos a clasamentului se află Somalia cu 1,0, în urma Irakului și al Myanmar cu 1,3 respectiv Haiti cu 1,4 puncte.

Deși în indicele din anul acesta nu se produc schimbări bruște în ierarhia statelor, observăm totuși câteva modificări notabile ce au loc atât în partea superioară, cât și în cea inferioară a clasamentului. Mai precis, analizând sondajele incluse în IPC în 2007 și 2008, se pot remarca scăderi însemnate în scorurile Bulgariei, Burundi, Insulelor Maldive, Norvegiei și Marii Britanii. În mod similar, îmbunătățiri statistice semnificative în cursul ultimului an se constată în ceea ce privește Albania, Cipru, Georgia, Mauritius, Nigeria, Oman, Qatar, Coreea de Sud, Tonga și Turcia.

„Pentru a putea reduce corupția este nevoie de instituții puternice, de domnia legii, de o presă independentă și de o societate civilă activă”, declară Labelle adăugând că „dacă aceste instituții sunt slabe, corupția scapă de sub control, iar consecințele pentru oamenii simpli, ca și pentru justiție și egalitatea socială în general, sunt grave.”

Adoptarea legislației anti-corupție reprezintă câștigarea unei părți din luptă. Un impact real din combaterea unor asemenea practici va surveni numai pe calea unui angajament al tuturor

companiilor, atât din țările dezvoltate, cât și din cele în curs de dezvoltare.

Raportul Global asupra Corupției 2009

Raportul Global asupra Corupției este o publicație anuală a Transparency International ce evaluează stadiul luptei împotriva corupției. Fiecare ediție a studiului tratează în detaliu aspecte cheie cu privire la tema corupției, dar prezintă și evoluțiile în lupta împotriva corupției din întreaga lume. Raportul Global asupra Corupției conferă prestigiu rețelei Transparency International prin prisma interesului afișat asupra sa de către factorii de decizie, mediul de afaceri și academic sau societatea civilă de pretutindeni.

De-a lungul timpului, discursul anticorupție a avut drept țintă sectorul public, considerat ca spațiu fecund pentru activități ilicite cu repercusiuni severe asupra cetățeanului de rând. Neglijarea corupției în sectorul privat poate conduce totuși la fel de bine la asfixierea performanțelor economice și la dizolvarea încrederii populației în mediul de afaceri ca motor de dezvoltare economică. Oamenii de afaceri și factorii de decizie conștientizează pericolul și au trecut la îngrădirea lui printr-o serie de programe, regulamente anticorupție sau inițiative de responsabilitate corporatistă.

În acest context, ediția pe anul 2009 a Raportului va examina potențialele riscuri de corupție din mediul de afaceri, eficiența actualelor metode de a le contracara și nu în ultimul rând va fi propus un set de recomandări și măsuri ce urmăresc întărirea integrității corporatiste. Mai precis, studiul vizează aspecte precum maniere de abordare a fraudelor corporatiste și conflicte de interese, segmentele economice cu risc ridicat de corupție, programe de privatizare, integritate corporatistă sau riscurile corupției în economiile de piață emergente.

Raportul beneficiază de aportul academic al unor Universități precum Michigan, Georgetown sau Sao Paulo dar și de expertiza unor companii precum PriceWaterhouse Coopers și Deloitte. În același timp, experți din cele peste 45 de țări naționale ale Transparency International vor prezenta studii de caz asupra corupției în sectorul privat din propria țară.

Raportul Global asupra Corupției ediția 2009 va fi publicat la jumătatea anului viitor.